Контрольный экземпляр

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советеи Министрий Советеи орган («СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

№ 114 (4553). | ЕРА, 23 сентябрь, 1971 шу. | Мах 2 неп. | Газет арадувл 1923 шера денз

Сийлахь-боккхача Октября сийна

КХАШКАРА ГУЙРАН БАЛХАШ

Укх шера 20 сентябре тІехьоачаш республике 10,5 эзар гектара тІара гидуургаш чуийлай механизаторашца. ДІайийнача ерригчех 56 процент а яз. Хіара гектара тІара чуена гидуургеа 9,5 центнера кхоач. ДІадахача шерашчул дуХхаГІа хул уж.

Кхаъ районашца нийслча дуккха лаккаГІа ба Гудермеса, Сунженски, ШаьІа районашца боахамашка чуена гидуургий хьувкъам. Чуоцаш латт кіана хьажкіаш а. Ялата лаьрХіа 1918 гектара тІара чуийца яьннай уж.

ХьаГІаккхьчай шскера секлча чуэйя ха а. ТІатеІІа шекара секлча чуэйаш ба кхаъкерамхой. Республике дІайийнача ерригача 7205 гектарах 1580 гектара тІара чуийца яьннай.

1971 шера 20 сентябре вай республике текара секлеан гидуургаш чуэйарах йола СВОДКА

(план кхоачашъяра процеташ)

	Шекара секлча	Гидуургаш
Ачхой - Мартана	38	43
Грозненски	27	85
Гудермесски	31	92
МаьлІабика	—	46
Надтеречни	—	74
Наьсарен	—	35
Наурски	—	100
Ножай-Юрта	—	92
Сунженски	—	47
Урус-Мартана	16	61
ШаьІа	17	44
Шелковской	—	100
Республике гІолла	22	56
ДІадахача шера 21 сентябре хиннад	27	78
МСХ колхозашкеи колхозашкеи	22	54
«Грозный» объединене	—	90
«Консерваплодоовощ» объединене	—	15

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТАРАШ

«Новосельский» яхача совхоза къаьхьегамхоша укх шера чуэйа елаш ер 2460 тонн баьнадаарийн, 1978 тонн сомийн. Керда хьуматьам чуэйа болаблаьлехьа дика уйла а яь балха а массово - политически мероприятий а планаш оттайир совхозе. Дика чуэйаш латт керда хьувкъам.

115 процент кхоачашъяьй совхозо бакъадаарийн план, планаГІа 2460 тонн йолча 2850 тонн яьккхий къаьхьегамхІца хІаннаьлла.

Дика толамаш дахьаГІ. Т. Татарашвилен К. Хашакиевен бригадаша. Моша горошек чуэйара план 146 процент, парсаи яхара план 112 процент, помидорашца чуэйара план 90 процент кхоачашъяьй хІара бригада хІаналелха. Помидораш дІахо а чуэйаш латт. Из хьувкъам чуэйача къаьстта дика къаьхьегарца белгалабьяьнаб коммунистически къаьхьегама ударникаш Хайхороева Тоьсарн, Мерзоева Лида, Мерзоева Бера, кхмбараш. Пеххкочаъшъяьй планаш сомий даарадж деладеча пхьолаГІаеча шоллаГІаеи бригадаша а.

План 615 тонн йолча 917 тонн сом дІачубеннаб паччаькъаьхенга цхьолаГІча бригада, хІаьта шоллаГІа бригада 800 тонн сом бехкаб.

Бригадаша тІаийца социалистически декхарашца кхоачашеча хьинар да кходеш къаькьег Чапанов Хьасана, Гошаева Маддина, Воллоганова Надеждас, Хатуева Совдата, Муртазова Марийс, ишТта кхчІар а. Цулухьа планаш кхоачашъе вІашІіеХьдоал. Базийн сомийн даарадж деладеарашца доккха новкъостал ду коммуниста шофера Чагарбиев Николайс, тракториста Дзейтов Дауда, слесаря Мержидов Хаьмма. Кхаикара балхаш деча шоашкара хьоХхам тел коммунисташа. Масала, алат чуэйача хана шоай профессии кийца а хийца комбайнаш тІа болх бе бахар коммунисташ Гондуханов Ваха, Магомедов Салман. Царца яхье а бакъна къаьхьегар массане а. Цудухьа сихин ціенеи чуийца даьлар алат. План 20 центнер йолча хІара гектара тІара чуийцар 29 центнер. Хаиз совхоза къаьхьегамхой тІатеІІа сомий, бамилаарий бешамашка балхаш деш ба. ТІаийца лаккха социалистически декх

СОВЕТСКИ КХАЛНАХ — КОММУНИЗМ ХЬИНАРЕ ХЬАЛЪЕРАШ

Сийлахь - йоккхачу Октябрьски социалистически революцен Советски Ираьдалон Аьдамий историе чуъх духьаьшха Россерча кхалнаца йолу гражданскеи болшвикаш а еинай, коммунизм хьалъеча уж кхъюозаза эпа хьалаш яьшшеьхьа а дьхьал. Коммунистически парте дуккха хьаьвзарна инзаьин тІадахийтад хьалсар вай обобщенийе хьалъеча йинза боьхь йола сар а яь діаоттаяра.

Мехко рузыкъа кхоьаьдаш хьалиьхьа политически сахьетам лаккбара, царга дешийтачу тайп-тайпара профессеш царна Іомаяра, школаш, берий яьлешш бешшамашш, общественни столовеш, кхаьйоа учреждеший, В. И. Ленинна царех геттара нийса ма ала, уж коммунизма вІыргаш хьалдара. Хіаьта кхалнаца а гІулакхаш йоьх делар вай коммунистически партеи Советски правительствен сна йоьхконца. Хьаьхьгамен социализм хьалъеча ерригача фронташкеи советски хьалхьа йоьхкина котлоевеш вай йиша дикача кхалнаьха — хьаьвзаргахой даьхьа а доалл. Хьинаре даькъа лоаш цар хьалкнаца цхьана берриге хьаьхьегачаьна, начкъьалькхеи общественнийн деррига Іулакхашка. Боччаа кхалнаьха кулгашка лаДуогІа яьшшай чоалхаьс стаоюкаьн автоматически лиНеШна управленеи іо рузьаьгІан, художоженкъа кисІь а іІинаьхочун нерО а, космическеи кема а.

Хьалхьа боахамех къаьхьегача берригачеа болхлоехи ГІулакхерча нахаьхи нийсса ахаш хІана баш хьаьвзаргахьа, хІаьта хьалхьа хьаьвзаргахьа Іаьрмеи. ГІаРча, уначкъенсо лоаьарн образованин саьнна доаГна доаьхошка кертера даькъа лоаьарашш уж бІа: уначкъенсо лоаьарна 85 процента просвещене 72 процентн. Хіаьрх кхоалгІа йола инженер кхалсар я вайшиг. 1928 шераца нийсонна дипломированнийн кхаьнах 50-ааз соврІа дуХхарІа а хинна, дипломированнийн специалистех 58 процентагА діаКхаьчаЬ.

СССР ЛаКхелъаьча Советерна депутатех 469 кхалсар я, Іхьаьна уж даькъа дуХхарІа хуЗ дуЗен тІарча цхьана лаьрХіаеча деррига капиталистически меХкий парламенташкарча кхалнаьхаЗ. Моттигерна Советашка 45 процент гаРгга бо кхалнах. ЭьаРаш кхалнах ба кулгалдеча хоржашш доаЧа партийнн, комсомольскн, профсоюзнн, кхаьна общественни ГІулакхашш тІа.

1,5 миллион соврІа кхалнаьха орденашш медаллашш еинай, 4000 гаРстачарна — Социалистически Кхъаьгаьгамна Турпала цІен.

Вай мехка коммунизм хьалъера ГІулакхе хьюьхь шоьшшкера доагІгІаш доца даькъа лоаш орден Ленинна Нохч - ПаГІлаЙчеи кхалнаьха я. Республикерна берриГнаЗ кхъьегамхошца цхьана хьалхьа боахамца деррингча доаьхоьщна хьинаре болх бу цар.

Вай кхалнаьха ГІулакхеца хьаьхьхалг, цар даькъ лоаШш ца ІІилгІа, В. И. Ленина яьхьача тайтара, социализм хьалъе йиш хуРг ца хилар. Республика хьалхьа боахаме болх беш 140 заар соврІа кхалнаьх бА, ВаЗта яьхча берригача болх берех 49 процент. Царех промышленносте — 51,3 процент.

Коммунистически хьаьвзарна ТІехьарча боламе даькъа лоашача 130 заар хьаьвзаргахоЗ кхаьгІаргІа кхалнах бА. Коммунистически хьаьвзарна коллективашца керте лаТТ 180 кхалсар.

Республике шерра - шера дуХхарІа хуЗ образованин квалификацированнн кхалнаьха кадраш. Халхьа боахаме болх беча кхалнаьх 29 заар соврІа баРаш лаКхелъеи юьхьерн образованн йолаш ба, вешта аьлча 58 процент. Предприятейн организацийн кулгалхой специалисташ а болаш болх беш 2,5 заар кхалнах бА. Царна юьхь: заводийн фабрикийн директораш, керттера специалисташ, цезий начальникаш, боккхий конструкторааш инженераш.

Де а доагІаш сий деш я КПСС XXIV съезда делегат, Социалистически Кхъьгаьгама Турпал — Т. Б. Легкоьская, А. Шепилова ціеоаГІча Гроозненски механаьлта - чаккхдоахача заВода установка начальник; Э. Т. Мавтаьчуьева — Гроозненски заВода директор, Т. П. Вязникова — В. И. Ленина цІеарІгІа Гроозненски механаьлта чаккхдоахача заВода установка начальник; Ф. К. Гиреева — Наьсарчна трикотажни фабрика инженер, дуХха кхьаьгаьгаш.

Республикерча ціишлошъеранца юьхь дуХха да шоай кулгашна вайка школаШ берий бешшамаш, болыиишш а чуІе ціенош а хьалдеш болча башшА-ліоха кхалнаьхьаьхьгамой. Дикаина шоай ин хазийтай норма, 132—135 процент кхоачаьнЬма Д. Б. Баркинсовнас, МаЗтабкиерча карпишний завода ціаЗнин «Чечнефтепромстрой» СМУ-4 коммунистически хьаьвзаргахьа бригадина керте лаТТача А. Б. Чилиевас, «Чечнепромстрой» ціишлошъера управлене СМУ-9 штукатура-маляра В. Я. Салтыковас.

ТІоагІгІа хьинар айІаь кхъьег вай кхалнаьха юрта боахаме, шоай хьаьвзаргахьа вай Даьхен рузьа ахсам а доаЗлш. Царна юьхь Социалистически Кхъьегарча Турпалаш: М. А. Аьюбова, Л. Э. Барахоева, Т. М. Муслиева, цар кхъьегамА даькка мах бабб вай правительствах.

Еррнгача республике йоьхаш я хьаьнаЗча хьаьвзаргамочун : М. А. Рыбалко — хІаРа ІаттаГарА 4835 километрамА шура яьккхача; Сучженски районА Кирова ціеарІгІа колхоза доярка ціи. Боарам-бовщаш цІоагІа даькбеннаЗ кхалсаГа лоарХІам юртобоахамца производства еррнгача участкашка. Соьхоший хиеетоарашца юьхь доькхаЗ а деш йоах вай В. Ф. Зьетовайн Л. С. Закутинайн, колхозний предсеДатеЛашца юьхь В. Г. Тарабко, вай — КПСС XXIV съезда делегата, Социалистически КхъьегамА Турпала: К. Покуевай, ХсІичар, ціеарш. Аьсален кхъьегамА ЛухХІабеаШ. ТІаГІаРгГа а хьинаЗ а кхъьегаш болча цу кхалнаьха. Ца еходенн кхъьегаьгА даькъ лоаШ ца ІІилгІа. Республика юрта боахам деГІабоаЗбеча вай кхАлнаьха даькъ лоаЗшш хилаРа тешаш ву 3000 гаРгга кхалсаГа орденашш медаллаш еана хилаРо а.

Керттера даькъ лоаЗ республикерча кхалнаьха уначкъенсо лоаРсеин просвещенеи.

Вай эзаРаш кхалнаьха даькъ лоаЗ кхъьегаьгА берий ваьта сийлаьхьча даькъ лоаЗ йоаЗ. Цар кхоачаьнЬма даькъ лоаЗ, шоай кхъьегаьгА

АЛЬПИЙСКИ ДАЬГІЕНЕХ ПАЙДА ЭЦА

Ӏай республике духха торонаш я хьайбай боахам дегӀаоалабера. Масала, даяхача лоамашка духа моттигаш я Ӏай а, ахьий а доахан леладе йиш йолаш. Массаза зоа тӀаолаш, лиахача лоамай боссийка эрий дала сийна бух тӀайола лаьтташ.

Са доаллача хӀамаех цхьа дагестанскин тур оала ахьха мара хӀама хилаш цига. Вай мехкарчо кхийолча лоамай райранашка (азиатски даькъе ӀӀолла) толамца дӀаихьоп да якаш оалаш доала доахан леладар. Уж доахан мара дац бирсача Іаламах, шеллах, Ӏйоаалаах ца кхераш, духха доакъар да эшаш а.

Якех лаьца литературо беш бола хоам ухх тайшара ба: аз ший тайнара доккха ӀхьайбӀа да. Цун лакхах 110 — 150 сантаметр хул, сиргӀа дозал 350—450 килограммага кхоач, хӀаьта Іатта дозал 275—350 килограмм. Керттерча даькъе уж доахан леладу юкъерча Азе. Вай мехка шин тайнара да якаш яха ӀхьайбаӀ: Алтайскин Юкъера азиатскийн (Памирски) доамаш. Алтайски як дегӀа хӀамагӀа я. Шин шу кхьаьчча 150 килограмм дозал хул цун, хӀаьта пхе шерага кхаьчача — 240 килограмм. Шера якагӀа доаккхача шурий боарам 400—600 килограммага дӀаихоач, хӀаьта цун шурий хьоанаг 3—8 процент я.

1970 шера арадаьннача № 11 йолча «Шурийна а дулха а хьайбаш леладар» яхача журнала тӀа Б. Колоьскех яьдаьчча тайнара якаш дизрача шера аралел. Царна доаькъара меттел тоь деькъ ӀӀад а, лишайник оалаш йола бух а. 2500—3000 метр лакхача лоамашка лаьтта леладеча ӀӀу хьайбаша боккха пайда бала тарлу. КӀезиг-духха доакъар а луш якаш леладеча дийнаьхьи буси царна тӀаьхет 800—1000 грамм дозал. Якаьнта эшаш божалаш. Кхьметтел 40 градус шелал хӀича а дика якаш лел уж.

Даьрг даьлча берда йиста а, йоккхача чхара йиста а михех лечкъе дӀаотт уж. Якаьнта ӀӀелаа лар баьхьан да петар а уьш листа тха тӀахилар. Яка тӀа хул 20 — 28 сантаметр дӀаьхьа тха. Иштта тха хиларца лайна юкъе Ӏойнжа ул як. Ший белггала да яка лаьхьера борд. ДитӀка а яжача хама сиха лелаш а да из. Вай цӀаргӀа леладеча доахах эргаш я як 8—12 сантаметр кӀоанграча лай кӀалара доакъар даарца. Керттана лоа дӀа а тетташ, гучӀа а йоалхаш юьх по бух. Говраша сиина барг бетташ гучадахаш цо доакъар. 24—30 бутт хьаьчача духьашка як як. Шера цкъа яьк из. ДуккагӀа даьхье уж як март а апрель а бетташка. Як яяка на яхкаш йӀаьлу 257 деина. Вай леладеча доаханаа 27 — 30 дн кӀезиг-гӀа да из. Ара юкъе кхе уж. Яка Іаьсшта новкъарле ян шелаш, мяхо, даьцо.

Яка Іаьсе хьадаь ятт минот яьчча когаш тӀа отт. Лакха доалду. Пхи сальат ӀаьчӀа ший яьнна тӀехьа па лусаш леладу. Цун сихало, шелал да магаро хьаьхьоь цун органим ӀӀоаӀа хилар.

Якаьнта скрещиваци е йиш я доккхийча доаханца. Скрещиваьн ях якаш сихагӀа яхк. СихагӀа аьрхье йоаӀа гибрид, цунга хьежжа деӀ а сихагӀа дяхь по.

Яхий ду тоаг торо хуз культурин - доаханца уж ӀӀеладеча. Кьаьта дӀе бос болаш худ яка дух. Кьоначча яка дулдаьна дуьхьа хул многолбин, белкхаш. Яко луш йолаш шура дуьхьа епе а, хьаьна а чам болаш а я Монголе йиш шура дарбане лоарХіаш я. Иштта шера цкъа май бетта ларга мег якаш. Цхьан кхаьгрларца кхаьчаьна кхаччаьна тха доаьл цхьан яка тӀера.

Лоамаш хьаьчча лаьхьашка ӀӀоаӀа атта дӀа-юха леллау якаш. Из дуьхьаьнна да який баргаш ӀӀоаӀа хиларца. Цудухьа Памире мухь дӀа-юха кхаььара пайда эп якеч. Якаш лелор, хьайбаш лелдара кхьча доакъошка диллача, башха дуьхьа капиталин хьаьлш эшаш ӀӀулаьх лаш. Якаш йоажжа на хьх эшаш. Бертех а лоарХіаш якаш. Лоаман — (Алтайски областа колхозашка) лелаеча який дуьхьа центнера дӀабода мах 25—28 сон мара баш.

Лакхе мел дийцар дӀадаьлча а белгалдеш деза шера барХі бетта. Іа долча районашка якаш лелае йиш йолаш.

Цу доарриг ӀӀулаьхий лоарХіам бика тешшаме яьа йиш я вай Нохч-ӀӀалгӀайчех лоамашка якаш лелаг торо я аьина. Лакхача лоамашка 30—35 гектар гарг ӀӀа республикин даьгІенаш я. Якаш лелаяра кьаьстта дика я Советски а. Ведана а, Наьсарех а, Ножай-Юрта а районаш.

Нохч-ӀӀалгӀаи лоамашкара буш а, фо а, хетаргаьл, дуьхьа а дикаГІа, да Азиатски лоамашкарчул. Цунца дийза якаш дикаГІа дика мет вай лоамашка.

Дика хурдар вай лоамашка якаш лелаг боахамий кулгалдой оаргаГІа боаларе.

Якеса яда лоаман даьГІенаш пайда да маш йиш йиш ца.

А. МОЧАЛОВСКИЙ,
ветеринарин Іилмай кандидат, Нохч - ӀӀалгӀай НИВС-а директор.

Б. ДИКАЕВ,
ветеринарин Іилмай кандидат, Нохч - ӀӀалгӀай НИВС-а вокхкъаьга вола Іилмин болхло.

ЙОАКХО Ю ХЬАЙБАЙ

ЧӀоаӀа бехкоскаме ха я хӀинзара яр хьайбаш леладеарштен доакъар Іалацдеча механизаторраштен. Уьх шера хьаьхарча бинхі бетта тха районна колхозийн совхозийн балха итогашка хьежжа уьх тайнара суйт хьаьхьижа отт. Колхозашка шура яккхара план 81 процент, дуьх—69 процент мара кхоачашььаьш, хьаьта совхозашка шура — 91 процент, дух — 71 процент.

Эгтара вогӀа лел шура йоаккхиллера «Кьаька» колхозе. 77 процент мара кхоачашььаьш цига пачхьалхенга шура йоккхара план. Хьаьта ййс бетта планага дилларна «Дружба» колхозо 60 процент мара дуьх деннадаь.

Паччаьхьалкхен план - задаин кхоачашььара уьх гуйрах хьалча хана ма мотта дуьхьаГІа шура тӀаьтоха а хьайбай доаал совдаккха а деза боахамий. Цу ӀӀулаьхьа хьайбаш кхаба деза дегӀа дуьхьаГІа эша хӀамаш боахача доакъарца. «Гудермесскийн» совхоза кьаьстамхошка чӀоаӀа боакъо ший гуйре тӀехьа яхьаьца а бІаьстан юхьс а хьайбаьта шорта моша доакъар хилийтара.

ЦхьоалагӀа сентябрь тӀаьхьачаьнн района боахамашка дика толамаш дахьад гӀоажа а моша а доакъар Іалацдеча. Доакъар кийчдаьр план 102 процент кхоачашььай, цунах 104 процент йоа, 116 процент сеняж а йолаш.

Район декхарийла я 25 эзар тонн силос лаьттагӀа йолла, 600 тонн баьша хьоар лаьхха, 10,2 эзар тонн концентраташ кийчье. Уж декхарашь кхоачашторгла аьлча хаьрц хургӀ.

Дикка тӀеҳкоачашььай районе доахан а хьаьхарч а обийтара план:

1972 шера паччаьхьалхенга дуьх доккаре план кхоачашььара бахача нахатара йийцад барХі бІаьк хьона бежаяь. ХІаьнз чуоттадаь хьоабаш да уж.

ДІадахача шера уьх лаьнна нийсдичча шура яккхар 11 процента дуьх даккхар 60 процента дегІаденад уьх шера. ХІара беттача Іаттагара юкъъера лаьрхІача 119 килограмм буьхдагІа яьккхий шура.

ЧӀоаӀа балхаш даьд Іий доахан чулоаттаьдергдолна помещенна ремонт яр а, керда базаш хьаьлъара а. Иштта тоадеш да хьайбаш а кон тӀара оалхазарш а леладенарна лаьрхІа цІенош.

Фермашка леладеча доахамий бронелеса яха а хьмдоле а лаьхьаран ца хилийтара на хаддаш кьоьсам доаттабеш бе ветеринарин болхлой. Кхачаьхьара лаьрхІаш тІаьхулъргдоаьш фермашка оттаьлй посташ. Иштта фермашта гонахьа яьлий сантараш, дІаеГІий гаьнаш.

Шоай боррша - торнам КПСС XXIV съезда решениш кхоачашьра тӀаьберзабаьр районе хьайбай боахамга хьаьхьетамхошка.

И. ЛЮТЕРОВ,
Гудермеса юрта боахама производственин управление керттера зоотехник.

Беза, хаза эгуть тира Іо а баьина цхьа доккха, са а дакьхха пергІаьвашна саг саина хул дика хьийкъа хьуьжьам уьберашдеш воьлла яхарш. Иштта гора оо на хІара гурахь Наьсарера Экажкъонгий-Юртера Албогаиев Арта тӀа.

Бакъаьа, уьх шера Іаламе дуьхьа новкъарленаш ший цунна. Бохам бІаьб дегІа Іекьаьна хьаьно лотабаьн кер хІинк а боаГІаш б1.

Сийна ӀӀоттар Артаг1. Маьтбоаделгаьна хьожар арановаллаше а. Дийнаьх морх хьаьтІайоаГІаргІ-йола белгалло хилаьнгӀ НагтІаьна ӀӀелаьнна ерриг эгІаьла цунна дІатІайойхийтан саьна кьоалам тоІа а бийя, бІоннота тІа дІаьздора хІара ди. 74 хилар царех. ВІаштта ихар уж тІадам Іобжаьн йола цхьа ди юкъе доацаьн.

Дика Іунал даьрца хьаьтІаоалаш цаІ оаьгара гайдолг деше а «Беларусь» окушкин тІехьа а йийзе хьай тІа йолар Артаг1, кІалхара кІезиг шийла лаьтта кІалтІалаьккха а йоаГІна коартолаьнта новкъостал даьр ГІоаьн.

Кьиза хиларг Іалем из йоьхьа отта хьаьхьача хьаьлъара деношка а тІо мо листа ша а теха коартолийн кхоаьгІ гайдолиг, хаг а даьх дІаьхьар ГІаьржа морхьаьн. ІламгІа кхоьмгІаьн мара вгІийсаьнгар хІай тІа.

Вахх, вала моттиг йоалан бисача ниъо тоІаьаь саг саина вар кхаьна ахархо ю деношка, хІаьта а сигала а хьежжаьн іохайна ІаьГІаьар. Іаьмаьнаь из кулгаьн іохеш уьхьаь гуйнаьнта кхоьнга целаьнна лаьтта хьоаье нах оаргаГІоаьхар цеоьбулгар йоаьрхІех ціена ма йий ахи аьар пятилетка кьона болхлой.

САРАТОВСКИ ОБЛАСТЬ. Воагга чура хий кердача хьарсамагІа саратовски хий дидлара канале дода. Цун 43 километр дІоаьнна йола хьаьхара арГІа болх бе болденай.

Шин шера из Ерригсовнин ударни комсомольски ГІишло хьаьлъена болх бен хиннаб цаІи керттера ГІирс хьаьбеча, йоьхьал уьттача аренашка волжски хий дІадоалаурдолча латт. Хьаьхьарчо плане (юкъъе) керттера директор И. Бойко, бульдозеристий бригадир П. Бдасов, сварщик В. Зык.

Ю. НАБАТОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

МОСКВА. СССР хьалхь боахама кагрГІаьнарий выставка доахан павильоне доаладьлаьн мехка дикагІоаЧча боахамашкара фу долаш лоа хьайбаш.

СУРТА ТІА: Черниговски области Прилукски района «Октября 10 шер» яхача колхоза докр И. Е. Ходак Мальвина яха етт хьагойташ ва. Шера цо луш йола шура —14 431 килограмм, хьоанал — 3,94 процент.

Н. КУЛЕШОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Агитаторан политинформаторан долча новкъостала

КПСС КЕРТТЕРА ПОЛИТИКА

ИЙСЛАГІЧА ПЯТИЛЕТКЕРА СОВЕТСКИ ЭКОНОМИКЕЙ ХАЛКЪА ВАХАРА ХЬАЛИ

III. КЕРТТЕРА ПРОБЛЕМА

Нагахьа санна СССР кхьхьегамошта тІа-тІа дуьхьаГІа эшаш дола материальнин духовнин хІамашкаьнгІа кхоачашььара социалистически производства дерхІар дале, из вІаштІехьдоаккхаргдола ӀӀулаьх да плана боарамагІа вІаштІехьхьаьккхе из производство ше хаддаьнна дегІаьхьаьлара эргайоахаш тоаьрн. ХІаьта йІслагІчо пятилетке дІаьхо хьош болча парте наьхьа, халкъа вахара хьалаш ма мотта тоадара, советски сег масте оагІорхьара дегІаьхьаьларгдолаш йола торонаш шерзяра тІаберзабаьчь наьхьа толам балга дуьхьаьл производительнин низаьн дегІаьхьаьхара бофамах, коммунизмнин материально-технически базе хьалъеча дІаьхо прогресс хиларах тийца да. Советски Союза коммунистически гарте XXIV съезде шеьра хьаьжжьхьал, таьхан производство цхьа моллагІча тайнара эдсамъьккха, болат дуьхьаГІа эоаладаь, мехьлаьта дуьхьаГІа лаьккха, хлат дуьхьаГІа гуллаь, кхийола кІемаш эдсамъьра, эгтара хьалха дикала а хьоккамаш тоадаьна а, социалистически экономикн эффективность лакъьлаьнда з ярг ца хилар.

Из — советски экономика дІаьхо дегІаьхьаьлара юкъмоттигера проблемх, коммунизма материально - технически база хьаьрда лоарХіамегІарь ньал. Производстванна дикаГІалъара оагІув хьаьдаьчь дикаГІалъара оагІув хьаьдаьчь дІаьхо дІаьхо дІаьхо эдсамъ. яхаьра йола торо 2 я. Хьалха боахам дегІаьхьара дичала факторех ма мотта дикаГІа тоІда эдара — общественин кхаььегамаш оьсарле, ерригача производственни фондех, материальнин, хьаььегамаш, финансовин ресурсаьех пайда эдара эффективность лакъьлара тІаеррзаьь парте экономически политика а.

КПСС XXIV съезда Директивашка оттадаьь кхаььегамаш оьсарле лакхьара чотах кьаман доход 80—85 процентал, промышленни продукции 87—90 процентал, ӀӀишлой - монтажни бІаьхех хьхур 95 процентал кІемГІаГІа доацаьн, юрта боахаме дуьхьаГІа йоаккхаш йола ерригача продукции машеннькьа транспорто дІа-юха кхьхьаьча мухьий объемн алсамъьяннха сзаьн килар. ХІаьнз декхар оттаду болх бен йолча предприятешка дуьхьаГІа хьаьеш йола продукции боьхлой дуьхьаГІа ца я хулийтаьш технически уж дикаГІа кийчьара нахьаьца алсамъьха.

ХІаьнзарча хьалашка общественин производства эффективность лакхьер эгтара хьалха кхо фактор я:

Іилма - технически революци йоаржаьрга боарам;

боакамаш бІаьрча хьийцина дерригача общественин вахара доаллара боьхонца Іилмаи ларда тІа вІаштІехьхьаьккха система хьаьр;

общество дегІаьхьара хІаьхарча этапага хьежжа Іилмаи эшаьш общества шеррача доаькъошка дІайоаржаьр.

Уж вай йийца факторашь Іилмаиа, советски общества вахаре цун доарХіаьн ГІоаьГІбІаьрца айхьа кхьвлена я. Из процесс дегІаьоалаеча доккха дахьь кхоач экономически политикагІа. Общества бакъаьь я лаьрхІа ерригача средствашь Іилмаи токкамаш чаьхьаьхарга дІаяхийтар дуьхьа хьгуьлгІаьр, хоздамбоаладаь доаьтамашкаьхь болх тІаберзабаьрн. Іилма дегІаьхара хІаьнарра боьраме дикаГІа йола результат яьккхара, керда сткоьтм, экономически эффект боккхаГІа а йолаш, чаьхьаьккхара торо йоалл социализма ший тІомарах, общественин доаладьлаьн ларда тІа латтен ерригача паччаьхьалкхен планага хьежжа дегІаьхьаьл йолен строй хиларах тарра. Цунах латт социалистически общества доарХіаьрхьара дегІаьхьилга, дуьнен шин система экономически яьхе из котьалга тІа-тІа дуьхьаГІа сихдергдолаш йолча керттера хьалех цаІ а хьина дІаоттаьш латтаьш йола пун совле.

ХІаьнз массанена а хоьш да, Іилма - технически революце масалаьть кхьхьегамаш, технологе организаце средствашн предметашн, кхьхьегамаш ӀӀулаьхьаьта доалдарн цун маІаьнн, доацца аьлча — производства процесса ерригача элементаш оьлалгара дешз эргаьюлча замалаьть вай дахьгІа. Вай ях: Іилма - технически революци, Іилма - технически прогресс. Бетгала, Іилма дегІаьхьара темпашен боарамон тІа-тІа дуьхьаГІа, шеко йоаьщаьн кхьоставеш ч вай деношка материальнин производство дегІаьхьара темпашн боарамн. Іилма тІа-тІа дуьхьаГІа боарме, марксизма - ленинизма классикашьть хьаьхьхьаГІе а из бІаргагуш хинна ма хиллара, обществе юкъъарчал доацаьн йола производительнин из а хинна дІаоттаьн латт. Цудухьа Советски мехка чІоаьгІа уйла тІайохийт Іилма дегІаьоалаьара, Іалаьмате дуьхьа ахча дІаухийт цунга. Масала, 1966 — 1970 шераьнна 45 миллиард сомал тІехдьаьнна из. хІаьта из дуьхьа совгІе - эшаьшгІа доацаьн хьаьхьа боахамга дІайоаьхийтача ерригача капиталовложенеех воржІаьрга даьхьа ушл. Іилмаи токкамашка хьаьь а дуьхьаГІа ахча дІадохийтарга йІслагІчо пятилетке.

Уьх гарттарча хана Іилма - технически прогресс йоаГІ, КПСС XXIV съезда Директивашка из хьаььеккхача гайпара. цхьан оагІорахьара, геттара керда технике технологии, автоматизаце толаьшгІа йола системаш хьаьь, юкх оагІорьхьара — хІаьзара техника дІаяхо тоаьеп дІайоаржаьр, промышленноте, ӀӀишлоьлча, юрта боахаме, транспорте доарХіаменГІарча производственни процессатта комплексин механизаци яь ккхьа.

Цу ларда тІа хьаьсста доарХіаьме да кулгашна беш доаьл ларда балхашкн квалифицированни боацца хьаььегамаш юкъера дІабаьккхара из юкъера дІабаьккхара йиш хулийтаьрш миллионаш наьх керттера производственна тІаберзабе, бІаргІаьча общественни хьаььегамаш боарам айбе, доарХіаме социальнн проблемаш кьоастаьс, цу дьаькъе бахача ихаьн ӀӀулаьх дара сферо шерзе я цун болх тоаьс а.

Іилма - технически прогресса кердаГІа йола тенденци теркал а еш, КПСС XXIV съезда Директивашка йІслагІчо пятилетке доккхий декхарашн оттадаьь ерригача общественни производства индустриальнн база дІаьхо дегІаьоалара. Масала, 1975 шу чаккхоалаш электроэнерги 290 — 330 миллиард киловатт - сахьат дуьхьаГІа яккхе а из I триллионн 30 миллиарднн — I триллионн 70 миллиарднн киловатт - сахьатга дІаяхоаьне я; мехкьаьта 127—147 миллион тонн дакъеен 480—500 миллион тоннага дІаяхоаьчаьн; болат 26—34 миллион тонн дуьхьаГІа даькхха а 142—150 миллион тоннага ахаччалца из доалаьне а ларьхІаьз.

Еаь - йоккхача промышленноста продукци, производства керттера средствашн дуьхьаГІа хьаьрс, хьаьь. ГІишлоьлча, юрта боахаме, транспорте доарХіаменГІарча производственни процесса комплексин механизаци яь ккхьа.

Цу ларда тІа хьаьсста доарХіаьме да кулгашна беш доаьл ларда балхашкн квалифицированни боацца хьаььегамаш юкъера дІабаьккхара из юкъера дІабаьккхара йиш хулийтаьрш миллионаш наьх керттера производственна тІаберзабе, бІаргІаьча общественни хьаььегамаш боарам айбе, доарХіаме социальнн проблемаш кьоастаьс, цу дьаькъе бахача ихаьн ӀӀулаьх дара сферо шерзе я цун болх тоаьс а.

Цунца цхьана, кьоьрчал доацаьн йола ерригача промышленностаьн кьоьрчал ГІишлоьлча, юрта боахаме, транспорте доарХіаменГІарча производственни процесса комплексин механизаци яь ккхьа

Л. И. БРЕЖНЕВИ В. БРАНДТИ ВІАШАГІКХЕТАРАХ ДОАЗОЛ ДЕХЬАРЧА КЕПАЙОАЗОНО ДУВЦАР

КПСС ЦК Генеральин секретарь Л. И. Брежневи ФРГ Федеральин канцлер В. Брандти ВІашаГІкхетара чІоаГІа уйла тІаХар дерригачя мехкашкарча общественноста. Вежаращка долча социалистически хоахкой газеташ, ерриГа прогрессивни пресса чІоаГІа рала я ВІашаГІкхетара ятоканашта, цаРех Европен дерригача гІуьнаш тІеи мапар чІоаГІбара ІІулахкд юкъе доацца докха да а лерХІаш.

«КПСС ЦК Генеральин секретарь Л. И. Брежневи ФРГ канцлер В. Брандти Крыме ВІашаГІкхетара результаташа Советски Союзан ФРГ-анен юкъерча шин оагІорахьарча гІулаХкаштта юкъе доаХІаме дика дахьа ваІІаш. ЦІар ишта лоарХІаме конструктивни лакъа лаьцад Европера гІулаХкаш лертІадаХа, хлоХкам дьаГІбара, хлерамзленн ВІашн гІулаХкаш лелаДарен совместни гуьтьелга сиздара гІулаХка юкъе а, — яхаш ваІІ польски «Трибуна ludu».

«Л. И. Брежневи В. Брандтен дьаь хьамаьлаш Европе хкерамзлен система хьажа новкъа боккха хоаорХІам бола веха а хинна дІаІайтаьх, — яхаш ваІІ «Непсабадлиш» яхаь венгерски газето.

«Европе хьахулаш латтаяь дьалло гІо ду хкерамзленн ВІашн гІулаХкаш лелаДарен дешай хьаІІкъеьлга Европа юкъара соревнованн гуьлъара», — «Дагенз шохетер» яхаь-шведски газето.

Парижски «Юманитес» редакционни статьяь тІа белгалдоаккх ІІаДаХкаш шера СССР-ан ФРГ-анен юкъерча Договора кулгаш ядарца белгалъяь хинна, ориентаци Крыме ВІашаГІкхетара чІоаГІъярн кхы а нийсьйр.

«Нойес Дойчланд», «Берлинер пайтунг», «Дер морген», «Национальс пайтунг» яхаьа а ГДР-а кхыча а газеташа белгалдоаккх, хьаьстта ваІІ, ФРГ-ин ФРГ-анен юкъера гІулаХкаш тахан лертІадаХа йиш йоІаш а боккха доаХІаме болаш а хилар.

Малхбузен Германе «Боннер рундшау ам зонтаг» яхаьа газето йоаХ ФРГ Советски Союзанарен Польшанарен договоран кастадаьна чІоаГІъургІкарна йиш хулайтаргІа ну цІерашн яьхача мехкашта юкъера гІулаХкаш дикача оагІорахьа дерзадеш.

Японски кенайоазоно Крыме хиннарна хьамаьлех нашарн кхрамзлен чІоаГІъярна гІулаХка юкъе доаца доаХІаме дакъа дерзХІ. Берлина хьакъехьара йиш оагІорахьарн соглашенни хиннарча тІехьаГІа юкъарчал доаццан хиннача ну хьамаьлаца йоккха влияни ергьи Европера хьалдехьан. «Нихон Кейдзай» яхаьа белгалдоаккх КПСС ЦК Генеральин секретарн ФРГ-а кайцлерн ВІашаГІкхетаро Европе а дерригача дуьнен тІа а хьаьстта ваІІ, «Дагенз шохетер» яхаьа-шведски газето.

ХЬАЛХАРА ДЕНОШ

Сунженскин районе хьалкъа образованн отдела, юртий исполкомаца боккха болх баьбар районе ерриГа а шоколад кердача дешарна шера лертІа хьайтаьна, шоколадешца ха йоІа дерригА бераш дешарна юкъеозаяр заком кхоачашлара, хьалхъарча деношца заяьтен. ТІехлиха ВІаІолаьнн. ХІара юрта исполкомий заседаниешца дийлаЛар шоколадн лертІа кийчьяьн, дешархой учебникашца Іалашбара, кхиІтоьг лецнаш. Из бахьан долаш ВІашгІеьлга районера ке кхоь школа капитально тоаде, е еаьчА ерригача школашца ремонт а яь уж доагорца Іалашье, хьехархошца лаьрХІа ерригА, кхиргаш тІехлиха тоае. Из ерригА болх лертІа чаХкбаХкхара докха новкъостал дир иштта шефство лоарХІ ерригА общественноста. Цул совгІа дешархошца шоаш а доккха дакъа лаьцар ну балха юкъе. ХІаьта цхьаьнайолча школашца дешархошца шоаш тоайир школьн эдаьнен а, школьн инвентарь а. Иштта, Карабулакерча №№ 1, 2 йолча, № 1 йолча Орджоникидзевски, № 2 йолча Ассински, Нестеровски юкъерчу школаштен, хІаьта ту цІ школ инвентарен ремонт йир дешархой нийсаьца.

Бакъда лоа доалаш данар гІулаХк. Школаш дешара шера кийча лаьрХІа йиш яьар школьнн инвентарь, гойтара пособин Іалашъяь ца хилча. Цудухьа из гІулаХк кхоачашдеча а доккха новкъостал дир школашта. Иштта, «Красная Армия», «Победа» колхозаша, «Суджанефть» НГДУ шо-шоаш шефство лелеча школашта гІо дир мел эпаш дар Іалашде. Цул совгІа централизовании фондай чотах школаш Іалашбар 8,3 эзар совгІа сома маьха йолча оборудованеца. ХІаьта колхозаша, совхозаша, промышленни предприятеша новкъостал дар бахьан долаш производстве хьаьсгаш болча дайй-ноаной берашта лаьрХІа ВІашгІехьяьхьяьй ІІаьлаьдаьч лен группаш. Цу группашца дешаш 1120 бер дІа.

Хьалха образоване организацта, школашта хьалхашка латтача декхарех цІ, а деша даха ха йоІа дерригА бераш дешара юкъеозаяр а. Цу гІулаХка а цІий ханнаьха оагІаГІбаьнаьбар дукхаГІа йолча школай хьехархой. Августе чаХкдьаьлкдар берашта учет елга. Цу гІулаХкн торо хилийтар дІаДахьа а дешара шера юкъеозаяза хиннга берашт белгалдаьча, дешара шера юкъе школашкара дІаІаьна берашт гуьнадаьч. Учет ханнаьха ярр торо хилийтар иштта, материально хьалаьча хьаьлаш тІа болча дайй-ноаной берашта эпаш дола гІо де а. Районе школашта цу гІулаХка хьоажадаьлар иттаьзар сом ахча.

Цу дерригА гІулаХкаштта торо хилийтар дукхаГІа йолча школашца дешара ну лиьа ІІаДолаьр. Хьалхарча деношца деш оттаьлар урокай расписаньн, ВІашгІехьхьяьхьяьр дедархой а хьехархой а дежурстве, арадаХа долалор общественнийн а предметий а пентаьзеташ.

Къаьстта дика ІІаДолаьлаьар дешара кердА ну № 2 йолча Ассински юкъерча школе (директор А. Т. Костоев), № 1 йолча Карабулакски юкъерча школе (директор Ф. М. С. Фролов). Цу школашка ВІашгІехьхьяьчА классашкара лерхьой а эпаш хьежжа ба, ваІІ ишин шин оаметаГІн чаХйоаь.

Ала деза, дика оттаьлаьр кабинетин система ВІашгІехьхьойхьяьхьа, та а. Районе школашка 58 дешара кабинет я. Уж эпаш мел долучуна ІІалашъяь я: йолаш я киноаппараташ, магнитофонш, проигрывателаш, фильмоскопаш, радиоузлаш, и. кх. дІ.

Районе дукхаГІа йолча школашка дика оттаьлаьр школашта хьехархой кадрашка комплектаци елга а. Цу гІулаХка боккха аьтурх хиннаб лаьхкерен юкъерера образованн йолаш доца 47 хьехархо районе варах. Уж берригаш а ІІалашбаьб квартираш.

Цу дерригА дикача гІулаХкаштта торо хилийтарна, аьнна хет сона, ІІаДахьа дешара шера перарчуьл а дикаГІа дешархой дешарах кхетабара. ХІаьта ІІаДахьа шера дешарах бераш кхетарь процент 94,9 яр.

Б. ЛЬЯНОВ,
Нохч-ІІалгІай просвещение Министерства инспектор.

Ух шерд гурахь 100 ту дуьйІи хеза вола гурий композитор а музыкальин деятель хинна Захарий Петрович Полиашвили ваьв.

Цу юбилейна дика кийчо еп я 3. Паличашвили Тбилисски ЦІен. музей коллектин, цитарна экспонаташ тІаьхийтІай керда экспонаташ.

СУРТА ТІАь: музея экспонаташ хьожаш ба чуьвахьа нах.

Г. КИНВАДЗЕ сурт.
ТАСС фотохроника.

Художественни лотерея

ХІанз СССР культура Министерстваьн художествений Союзан еп йола йиьлаГІа Ерриг сонзин художественни лотерея хьалха хиннарел дуьхьала а дикала-а эргаш я. Уьх шерарча лотерейна юкъе кхаДж боІІаш 417000 билет хургІа, эггара хьалхарча лотерее хинначул 10-зза дуьхьаГІа хуьл из.

Лотерея керттера фонд — из советски мастерий изобразительни искусства оригинальни произведенеш я. 50 сомагара 100 сомага кхаччаьна мах а болаш. Царел совгІа уьхьаш я декоративно-прикладной искусства произведенеш хьалха мастерий изделиеш—ГІрбалтике наха шоаш хара хьадаь КІубсаш, Юкъерча Азера хьаьгІга керамика, Дагестана чеканка, Полехен Федоскинен миниатюраш йола шкатулкаш. Ленинградски ингале сервизаш, ингарахь дотохи як ювелирни изделеш, хрусталь, фаянс, кхы дуьхьаяьраш.

Лотерейна ІІийбеннийаьн книжкаш дезарш а. «Советски художник» яхьа изделательстваьн. ХьаьгІ ДаьІ репродукце уникальни книжкашца альбомаш кайнде аьина. Царна юкъе я дунен искусства шедеврш, эрсий ширача живопись шедеврш, кхыарш.

Из изобразительни искусства произведенеш совгІа хьаДжах йоаГІарчъа цхьаьн ІІеина лаьрХІа, 1000 сом мах бола рижски производства мебелан ІІаьстенин образецаш лаьрХІа ІІоалша ВазаІІн Туркмене мастерий кІубсаш я ДолаІІ, экскурсионно - туристически путевкаьн, Советски Союза, хІаьта иштта Польша, Болгаре, Венгре культуран искусстванн эгара йоккхаГІйолча художественни музейашкн памятникашкен хьажа а йиш хургІолаш.

50 кепиг доаккхача билетех хьалдж бечча ІІаДаІІ мехка а доаХІ дехьа а аламий культуранна карадІаьнна дика мел дар.

ЙитьлаГІа лотерея чаХхьяргьа ЙІГІаГІа йола ерриГаьн хьаьстта ваІІ.

Изобразительни искусства оригинальни произведеньш, экскурсиони путевкаш, хьалха мастерий изделеш, декоративни кийчьъ нейбела комплекташ, кІубсаш, кхыдараш хьаьхьхьийтарца СССР художественни фондан а Нохч-ІІалгІай отделенен директор.

Тираж хуьл 1971 шера ноябрь бетта.

Н. КРЫМСКИЙ,
РСФСР художествений фондан а Нохч-ІІалгІай отделенен директор.

«СССР ТУРИСТАШ»

Грозный — Тиберда — Домбай —Сухуми — Тбилисе — Грозный яьхача маршрутаГІа поХоаш елга традиси а хинна ДІаХаьттар № 52 йолча школа дешархошца юкъе. Бакъда атта дац цу поХоаШца дакъа лаца бокъо яьккха.

Класашта юкъе яьржача социалистически яьзе хотаго яьхча еза — дика дешарца, тимуровски гІулаХкаш дика кхоачашдарца. Уьх шера из бокъо яьккхай ІІеІлаГІча классе дешархошца. Цу классе кулгалло я Коморовскин Вера Яковлевна. Аьханачра кинкуьнкна лесничества дІаеГІа тхьо эзар тІа яІай цар, оаьар дадь итт гектара тІа дІаеГІача саженцашца. Цул совгІа шефски новкъостал дІаьл цар боккхий лес хьоабаьч ЦІенна.

Дукха ха йоаГІаш бераш ІІаДаьхьаьл цу сакьбердамеча походе я хинна. С. Антроповас, ІІоалаГІен хьоаГІен дешара дешнаш. Дешнаш «СССР турист» яха удостоверенеин значокашн.

В. АЛАЕВ.

СПОРТ

РСФСР ЧЕМПИОНАТЕ...

19 сентябре Грозне чаХхьяьлар йІГІачА атлетикаГІа йола профессиональ - комсомольски кросса финал. Кросс чаХхьяьлаьр ДСО, районий, общеобразовательне школай командашца дешара-спортивни болх ДІаХо тоабара, 3 октябре хургІолча Российскин язьзьна дакъа ЛІаьара дикаГІа бола спортсменаьн зержа команда а ВІашгІеьлларца.

Хьаь группаГІа хилар командаьн, яьхьаьн. Хьалхарча группе ер ДСО чубоГІаГІа оргнизац, клубай командаьн, шоллаГІен группе городской районий, хьоалаГІа юртаьнкарна районий командаьн.

Мехкаращта юкъе хьалхара моттиг яьккхар № 56 болча школа дешархо Л. Кисловас. ПхиГІаь метр 1 минутан 27,5 секундаьн елар ин. 1000 метр байдаьча кинрхошта юкъе хьалха вена Гудермесан спортсмен А. Синцин (2 минутеш 56,4 секундеш). Городерча районий командашта юкъе хьалхара моттиг яьккхар Октябрьскин районе спортсменаша. ДСО группеаьн юкъе—«Спартак» ваІІ елаГІаьна.

Кхо эзар метар байдаьча кайгІоргІна юкъе хьалха вера А. Ульяьн (9 минутеш 52,6 секундеш), ІІаьста 1000 метр байдаьча мехкаращта юкъе В. Шетинина (3 минутеш 12,1 секундеш). Уж шаьнаьг а «Спартакера» ба.

Хьалхара кхо моттиг яьккхача командашта дипломаш делар, ІІаьхьхьа ІІаьхьаьчА ІІаьхьхьа хьалхара моттиг яьккхача командаца — хьарра - кара тела кубок.

* * *

ВІашта-шин дийнаьх экробатикаГІа йола яьхьаьн хилар Грозне. Цу яьхьаьна дакъа лоацан бар «Буревестник», «Трудовые резервы» обществаьн спортсменаьн. Б-ГІутта ІІа кхуьсалгІа хьалхара кхо моттиг яьккхар мастерца кандидата В. Шуликина. Грозненски химкомбината слесаря В. Иванова, № 50 йолча школа дешархоно А. Шуликина. Кхоккхе а «Трудовые резервы» общества спортсмен ва.

Мехкаращта юкъе хьалхара моттиг яьккхар № 22 йолча школерна С. Антроповас, шоллаГІен хьоалаГІен — пединститута студенташа Е. Шероховен, М. Дьяченкосн.

Наьхьаьг ІІа кхуьсалгІа хьалхара моттиг яьккхачА хьоалаГІа юкъе) М. Остроухова, шоллаГІа моттиг — А. Рассолина. Мехкаращта юкъе хьалхара мотттигаш Н. Задудыкинен (СССР спорта мастер) Н. Шиперенен яьккхар.

Парни упражненеш ева чемпиний ціерош яьхар В. Гончаренкос, С. Абубакарова («Трудовые резервы»).

Яьхьаь чаХхьяьлча ВІашгІеьллар республика хьежа команда. 23 сентябре РСФСР чемпионата дакъа лоацарца по.

М. МЕСТОЕВ.

ФИДЕЛЬ КАСТРОС ДАЬ ХЬАМАЬЛ

ГАВАНА. 21 сентябрь. (ТАСС). Шекара промышленность тІехьа тІайоаГІача хана хьаьмен экономика керттера дакъа долаш хургьъ, аьлар Куба Коммунистически парте Хьалхара секретара, Революционни правительства премьер - министра Фидель Кастрос, по хьалдин дош ойлаш кьамаьл дар хьалкъа боаХама цу дакъьа специалистий профессиональни, политически, культурни боарам лаьхбара деПаш дуьцаш шекара тростник хьалхеерий хьалхарча кьамаьл совещане. Фидель Кастрос кхьаьгамхой ІІаьхьийхар шоай знанеш цеРъярш кІоаГІъярш, дикаГІа хьуькка тайпаш майрра юкъедоалдаьра. Оратора ІІаьхо ВЫлар тростник чуьнара болаьшта ІІаьхо механизаци - е сна, шекара тростник чуьнара кердА прогрессивни методаш юкъейолуьр еза.

Фидель Кастрос белгалдаьккхер тростник чуьнара ІІаьхьийтаьна ІІаьхьийтаьна ІІаьхьийтаьна